

TIMISIANA.

Viétia prin lupta!

Lupta pentru viétia!

Foia pentru trebuintele poporului roman.

Apare in fie-care dumineca.

Prețuri: Pentru Austro-Ungaria:
pe un an întreg 4 ft. — pe $\frac{1}{2}$ de an 2 ft. — pe 3 luni 1 ft.
Pentru strainatate:
pe un an 14 franci. — pe $\frac{1}{2}$ de an 7 fr. — pe 3 luni 4 fr.

Un numer costa 10 cr.

Anunturi se publica cu 6 cr. de sir pentru fie-care publicare
si 20 cr. timbru.

Redactiunea si administratiunea fôiei e in Timisióra (Meier-

höfe, Schwanengasse 49) unde sunt a se adresa tôte cores-
pondintiele pre cum si banii de prenumeratiune.
Manuscripte nefolosite nu se retrimit.
Epistole nefrancate nu se primesc.

Din economi'a nationala.*)

III.

Creditul este dara incre-
derea pusa într-o persóna,
cala un termin hotarit va
face contraservitiu pentru
servitiul primit dela noi

Ar fi de dorit, ca tieranii nostri
se si insemne bine, bine, cuvintele
aceste: la un termin hotarit,
— pentru ca chiar acést'a este par-
tea cea rea, si slabiciunea cea mai
mare a satenilor nostri. Punctualitate
la solvirea datorii, nu se numera
intre verutatile — altcum destul de
numerose si laudabile a — le sateanului
roman; pentru aceea, se nu'l prinda
de fel mirarea, ca la locuri mai solide
arare ori isbutesc cu rogarile pentru
acordarea inprumutului de care are
adese ori lipsa, — ci este avisat a se
adresa in casurile cele mai multe ca-
tra camatarnici. Credit se acorda nu-
mai aceluia, care este si punctual la
facerea contraservitiului promis.

Pentru ca ce este bas'a, fundamen-
tul creditului? Se insiala aceia carii
cred, si afirma ca — numai averea,
pentru ca averea fara punctualitate,
seu cum i-am dice pe romanesc:
fara omenia, nu ajunge nimica. Asi-
dara capacitatea omului, de a se folosi
de credit, se mesura dupa reatiunile
sale materiale de o parte, de alta parte
dupa insuririle sale personale. De
aceea se inparte creditul in credit
real si credit personal. Cel prim
se acorda averei, celalalt persónei;
pentru cel prim garanteaza realitatea
omului datoriu, pentru celalalt garan-
teaza omeni'a omului; prin urmare:
omul care si mananca averea, si-a
mancat creditul real, ear care si-a
mancat omeni'a, acela si-a mancát si
creditul personal.

E de crediut, ca credit a esistat
si pe vremea aceea, cand nu era cunos-
cut inca banul, caci nu e cu putintia
a crede, ca economul de exemplu, care

nu are, si nu avea nici pe timpul
acela alt object de a oferi in schimb
pentru celalalte obiecte trebuinciose
lui in casa, decat bucatele culesse de
pe camp: nu e de crediut, se fie putut
accepta cu procurarea obiectelor acest-
or'a totdeuna pana tómn'a, când culegea
bucatele; seu ca dóra atuncea se si
fie putut acoperi tôte lipsele pe un
an întreg, adeca pana la culegerea
viútorului rod de pe pamanturile
lucrate de densul.

Acést'a este fôrte usior de esplicat
din natur'a creditului si din natur'a
terguelor care se faceau pe vremea
aceea, in lips'a unui object universal
de schimb, adeca a banului. In tienu-
turi, si in anutimpurile in care oile
erau de exemplu objectul de schimb,
nu ii convenea fie carui schimbatoriu
de obiecte, a si umplé curtea cu oi,
ci le primea succesive, amesurat
lipselor sale casnice, se intielege, in-
putienandu'si prin aceast'a lucrul si
spesele cu sustinerea acestor animale.

Creditul este dara real si per-
sonal diseram mai sus. Creditul
personal incat acela se referesc
numai la insusirile si reatiunile
personale a le creditorului este form'a
aceea, in care ni se infatie-
siedia adeveratul credit, pentru ca
numai aicea póte fi vorb'a de in credere,
ca ni se va face un contraservitiu.
De aceea, terminul la astfel de credite
nu se acorda pe timp mai lung, ci nu
mai pe cateva luni; de regula asfel
de scurt e terminul, ca se nu se póta
teme creditorul ca, in restimpul acest'a
seu positi'a sociala si starea materiala
seu insusirile personale ale debitorului
s'ar puté schimba.

Creditul real din contra, avendu'
si de basa averea miscatóre seu
nemiscatóre a datorasiului, care seu
se preda cu totul in manile credito-
riului spre asigurarea pretensiunei sale,
— seu acést'a se prenoteaza numai
si respective intabuleaza pe averea
debitorului, dandui-se prin acést'a
creditorului dreptul de a si-o incasá

in cas de lipsa din pretiul averei
vendute; va se dica, fiind in ambele
casuri pretensiunea creditorului pe
deplin asecurata: creditul se póte
acordá, si in regula se si acorda pe
timp mai lung. In cazul prim, când
adeca averea miscatóre a debito-
riului se depune cu totul in manile
creditorului spre asecurarea preten-
siunei sale, ear dupa solvirea acesteia
— se inapoaza cara datorasiului,
in cazul acesta creditul se numesce:
credit de gagiú, (zalog. Faust-
pfandkredit) ear in cazul celalalt, când
pretensiunea creditorului se asecu-
reaza prin intabulare, creditul se nu-
mese: credit ipotecariu. Cest din
urma se folosesce cu deosebire de
prop ietarii de case si mosii, prin urma
re se recomanda si tieranilor nostri dela
sate, — pana ce creditul personal se folo-
sesce mai tare din partea comerciantil-
or si a industriasilor.

Creditul in genere, are menitiunea,
nu numai de a conserva averea acelu
care se folosesce de el, ci a i-o mari
si inmulti. Se nu se intielega acést'a
asia, ca si acela care face datorii in
ruptul capului, prin urmare se folo-
sesce de credit pana mai póte — se
inavutiesce; pentru ca efectul creditului,
si aci intielegem creditul solid, nu
se arata inmediat, ci numai mai
tardiú. Se ne lamurim cu un exemplu.

Anul acesta e pentru tieranii nostri
un an fôrte bun in rod, dar slab
in pretiul cerealelor. Un tieran órecare
are in granariul seu una suta de maji
de grau, al carui pretiu fiind de
presinte cu cate 6 fl. maj'a graul represen-
teaza o valóre de 600 fl. Tieranul
nostru are inase lipsa de 600 fl. pentru
acoperirea speselor sale anuale. Déca
ar vinde tot graul, el si ar acoperi
datoriile, dar nu i-ar mai remané
grau nici macar o bómba. Foloséscase
de credit in cazul acest'a tot tieranul.
Inpramute dela un institut solid de
bani 600 fl. pentru carii pe $\frac{1}{2}$ de
an va solvi interese mai mult 30 fl.
ear peste jumătate de an scumpin

*) Vedi Timisiana Nr. 14. 16.

ordinar se apropia el fara sgomot pentru a-si surprinde prad'a. De multe ori inse urla spre a scormoni animalul, séu turmele, pe care voesce a le atacá.

Brehm descria atacul unui leu asupra unei turme de vite in modul urmator:

„La apusul sórelui nomadul (arab) si-a intrudus turm'a sa in „sigura seriba,“ care este un spaciú inchis cu un gard inalt cam de trei metri, si gros de 1 metru, impletit din crengile cele mai ghimpóse; acést'a este barier'a cea mai sigura, pe care o póte el forma. Nóptea se scobóra intunecósa pe lagarul sgomotos. Oile sbiéra dupa miei, vacile, deja mulse, s'au culcat. O ceta de cáni veghiatori sta la paza. De odata resuna un latrat vioiu; canii s'au adunat intr'o clipa si navalesc intr'o directiune. Se aude sgomotul unei lupte scurte, latraturi furióse si un urlat regusit, apoi latrat de victoria: O hiena se furisiasc impregiurul lagarului dar fu silita de pazitorii fideli ai turmei sa o tulésca la fuga. Un leopard n'ar fi patit-o cu mult mai bine. Sgomotul amutiesce; linistea se face tot mai mare; pacea noptii se scobóra peste lagar. Nevast'a si copiii proprietarului turmei s'au retras sub un cort, unde au cautat si au gasit odihna. Barbatii si-au sfersit cele din urma treburi si se indreptéza catra asternut. Randunelele de nópte isi ingana cántecul de pe arborii cei mai de aprópe séu isi tiraesc prin aer codile lor impenate, se apropia des de „seriba“ si fisae ca nisce spirite pe de-asupra turmei adurmite. De altcum totul tace. Chiar canii latratori au amutit, dar pentru aceea nu-si negligéza serviciul lor fidel.

„De odata se pare, ca pamentul se

cerut man'a Ellei, si caruia eu i am dat termin de asteptare. Terminul a espirat: dar are se scie ca Ella nu are nimic, afara de cele mai trebuincióse in casa. El iubescé fét'a, si la laturea lui va fi Ella scutita si aperata, pana atunci, pana ce man'a lui dumnedieu va cere socótéla dela cel vinovat; ear eu voi afla un loc ascuns, unde se'mi depun resbunarea.

Dómn'a Porsberg se asiedia la mésa si gatind epistóla o dede Dorei.

— Am uitat! striga ea in urma Dorei. Ce si spus omului aceluia care o adns epistóla?

— I-am spus ca peste cateva zile se vina de nou, caci dómn'a e acuma bolnava!

— Peste cateva zile! Eu asi dori se vorbesc cu el cat de curand.

— Cei trei galbeni nu'l vor tiené lunga vreme indepartat.

— Ce fatia avea?

— Asia era cam de patrudieci de ani; perul si barb'a incaruntite, ear inbracamintea lui era fórté depravata!

Dora intr' aceste se mira, cum se póte interesá stapan'a-sa de un om, pre carele de atate ori l'a respins de langa usia ei.

— Cand a fi se vina, dai intrare la mine. Audit'ai? . . . Ori si cand!

— Pricep dómn'a!

Dora se indeparta clatinand din cap.

Dómn'a Porsberg respira lung, ca cum ar fi scapat de mare greumant.

Mare piétra a cadiut de pe inim'a ei; a scapat de tóte pacatele; a disparut si cugetul, cá candva ii vor cere socóta despre faptele ei. In locul fricei de inputare, care o predomnea intru

cutremura: in cea mai mare apropiere urla un leu! Acum isi merita el numele seu „essed,“ adeca „resculatorul“; ca-ci o adeverata rescóla si cea mai mare uimire se arata in seriba. Oile se arunca nebune asupra gardului ghimpós, caprele sbiéra din resputeri, vacile se gramadesc in cete confuze scotiend mugete de spaima, camil'a, voidnd sa scape, cérca a-si rupe legaturile, si curagiosii cáni ce s'au luptat cu leopardi si hiene, se vaeta, urla de spaima si se refugiéza sub scutul stapánului, care singur nesciind ce sa faca desperánd de puterea sa, tremura in cortul seu. El nu cutéza sa se opuna numai cu lancea sa unui inamic atat de teribil, ci trebuie sa-l lase ca sa se apropie tot mai tare, pana cand ochii sei lucitori adaoga la spaim'a vócii o nóua spaima; trebuie sa lase, ca animalul rapitor sa puna in lucrare al douilea nume arabic „saba a“ séu „sugrumatorul de turme.“

„Cu o saritura trece puternicul peste zidul de ghimpi, pentru a-si alege o jertfa. O singura lovitura cu bránc'a sa teribila ucide o vita de doui ani; falcile lui puternice ii sfarima osul gátului. Moraind infundat zace furul pe prad'a sa; ochii vioi scánteeaza de triumf si de lacomie; códa lui bicuieste aerul. Din când in cand leul lasa dingura animalul murind si-l apuca din nou cu falcile lui sdrobotóre, pana sermanul nu se mai misca. Apoi voesce sa se retraga. Trebuie sa sara peste gardul inalt si nu voesce sa lase nici prada. Tóta puterea lui nemarginita este de lipsa pentru ca cu vita in gura se-si caecute retragerea. Dar ii succede; chiar eu am vedut o seriba inalta aprópe de trei metri, peste care a serit leul cu o vita de

atata, simtiul nevinovatiei au fost cuprins'o. S'a curatit de tóta murduria. Ce a facut in teneretia, a facut la inspirarea duchului reu, si faptele aceste tóte sunt acuma ertate.

Simtiri noi i se nascura in suflet. In locul intunerecului s'a aratat lumin'a. Omenia ei naintea lumii e restabilita. Chiar impregiurarea aceea, ca el s'a reintors, a indemnát'o a pasi eara in public, si asi renoi legaturile cu societatea. Cu teneretia si-a facut socót'a; asia dorea acuma se pasiasca in lume ca o famee al carei trecut e curat si fara pete; de nou voea se 'si ocupe in societate pozitinea avuta, se intielege, acuma intre impregiurari materiale mai modeste.

Multi vor intreba: de ce si-a vendut dómn'a Porsberg caret'a; de ce incungiura si ea si fét'a ei pomp'a si lucsul; de ce parasescé palatul pentru o coliba; cu intrebarile acesta se va ocupa lumea lunga vreme, ear respusul ea'l va da odata, cand va aparé naintea lumii ca o sfinta. Nóua misiune o astépta.

Pacat a necinsti numele Porsberg intru atata!

Cuvintele aceste a le fratelui barbatului ei, si dupa ani de zile inca ii sunau in urechia, si adeseori i se rapea somnul, cugetand nóptea la ele.

Despre barbatul acesta mult vorbea acuma lumea. Ca om avut, ajunsese a fi ales de deputat dietal, si acuma s'a fost mutat in capital'a tiei. Cu tasiul cuvintelor vatamatóre totdeuna ataca contrarii principiilor lui, pre cei liberali; era pe cararea de a deveni capacitate parlamentaria, si dómnai Porsberg numai un cuvent ii trebuca se scóta din gura, pentru de al nimici cu totul.

doui ani in gura; chiar eu am observat impresiunea, pe care a facut-o sarcin'a grea asupra gardului, si pe partea cealalta am vedut in nasip gróp'a, pe care a lasat-o vit'a cadiend, inainte de a o fi tirit leul mai departe. Cu mare usiurintia duce el o astfel de sarcina pána la culcusiul seu, si adeseori brazd'a, pe care a lasat-o animalul tirit prin nisip, se póte vedea fórté bine pána la locul, unde a fost spintecat.

„Numai dupa departarea leului respira mai liber tóte vietatile din lager; ca-ci pána acum au parut amortite de frica. Pastorul se supune cu resignare sortii sale: el scie ca in leu trebuie sa recunósca un rege, care-l asupresce mai tot atât de tare, ca regele lui omenesc.“

Mugetul leului nu se póte descria; el are ceva particular, si arabul fi dice: „ra a d,“ adica „tuna“. Intr'adever parca tuna. El incepe cu trei séu patru sunete asemenea unui gemet, apoi urméza tonurile singuratice tot mai repede; catra sférsit se rarese, dar puterea lor merge tot crescénd. Când muge un leu, cealalti ii raspund, si astfel resuna cate odata in padurile primitive o musica adeverat grandiósa. — Atunci tóte celelalte vietati amutiesc, se ascund si tremura de frica.

Livingstone dice, ca strigatul strutiului e tot atât de puternic fara ca sa inspire cuiva frica, si ca mugetul leului se póte audi fórté comod dintr'o casa sigura séu din trasura. Dar marturisesce, ca lucrurile se schimba, când acel muget se unesce cu tunetul teribil al unei furtuni din interiorul Africei, ale careia fulgere fac se para nóptea si mai négra, si a carei plóe stinge focul, séu când se afla

In contra omului acestuia i s'a indreptat acuma tóta ur'a. Voea se l vada in parlament, dar asia ca si el se o observe. De multe ori au fost chiebat'o pretenile si pre densa pe galeria. Pre omul acesta chiar asia de tare l'urea ca si pre barbatul ei, caruia avea sei multiamésca numele care l' póta, un nume despretiuit de deus'a si pre care si fét'a ei l' va despretiui dupa maritare.

Acuma numai aceea era intrebarea, cand se tiena incredintiarea. Ella era de mult buna de maritat nici nu trebuca tienuta atata in institut.

Schönlank o iubea din inima si sincer; ce e drept, diferint'a mare era in etatea lor, dar Ella nu mai avea acuma prospecte de avere, si Schönlanck era destul de avut ca se 'si póta braní famili'a.

Schönlank era hotarit, dupa nunta a se retrage in frumosul seu castel din Thüringia, si atunci si densul se va retrage din lume, déca . . .

Dómn'a Porsberg se grabi in odaea de inbracare. Dupa vreme lunga acuma s'a dorit de nou a esi afara in liber. Ella avea se o acompo-nieze. Nu voea a mai face Ellei inputare de ne-ascultare, dar voea se veghieze asupra fetei, si fara a o spune espres acést'a, pre Dóra mea a facut'o partasia planurilor acestor'a secrete.

Pacat a necinsti numele Porsberg intru atata! . . . Da, pecat!

Ella nu pricepea espectorarea ironica a mamei ei, cand chiemata de Dora, gata pentru preumplare, cu fatia liniscita se infatiesia naintea ei, in momentul cand acést'a 'si tocmea palaria.

cine-va în fati'a leului fara arma si fara aperare.

Am vediat cum ataca leul animalele domestice. Cu cele selbatice trebuie se purcéda altfel. El scie, ca acestea îl descoper din mare departare si-i scapa cu fug'a. De aceea le pândesce el singur séu în societate cu altii si se furisiéza pâna la ele în contra vântului. Un vênator englez istoriscesce: „O mica turma de zebre pascea linistita si fara grija într'un sies, fara sa banuésca apropierea unei parechi de lei cu puii lor. Leul si leóie'a facusera un adeverat plan de batae, si se furisiara atât de incet prin érb'a înalta, încât scapara de atentiunea agera a animalelor. Astfel se tiraira ei, pâna când erau destul de aprópe pentru a putea sari; atunci animalul de paza observa de odata inimicul teribil si dede semnalul de fuga. Dar era prea târziu. Cu o singura saritura trecu leul masculin peste érb'a si tufe si cadu cu tóta greutatea corpului seu asupra unei zebre, care la moment se prabusi sub el. Celelalte, pline de spaima, o tulira la fuga în tóte directiunile.“

Aceste atacuri peste di sunt rare. De obicei leul astépta murgitul serei pentru a le executa. Astfel sunt folosite fantanile unde vin sa se adape animalele. Brehm istoriscesce:

„Când diu'a fierbinte a trecut si nóptea recorósa se scobóra cu incetul, atunci grabesce elegant'a antilopa séu girafa cu ochi blandi, zebra vergata séu puternicul bivol, ca sa-si recorésca limb'a insetata. Cu mare precautiune se apropia ele de isvor séu de balta; ca-ci ele sciu, ca locurile cele mai recoritóre sunt si cele mai periculóse. Mirosind si ascultând fara incetare, privind cu ochiu ager în nóptea intune-

Dora astepta în usia ordinul stapanei.

— Pedestru veti merge dómna? întreba ea.

— De acuma nainte totdeuna pedestru! respunse dómna Porsberg cu voe buna. Pana atuncea tu te du la dnul avocat Müller si i spune ca 'l rog se me cerceteze dupa siese óre: am se vorbese ceva cu densul.

Facand semn Ellei esira din chilia. Dora privi dupa ele. Asia cindata inca nu a fost stapan'a ei. Si toalet'a acésta! Se potrivea unei dame de rand, dar nu era pentru dómna Porsberg, care în toaleta era o adevrata mustra.

Abia esise dómna Porsberg la strada, cand Veronica cu cei doi baeti ai ei, în trasura eleganta trecu pe langa densa.

A vediat, cum i-a salutat Veronica cu pretenia. Dómna Porsberg nu i-a multiamit, ci a aruncat o privire nimicítóre spre Ella, cand acésta suridiend a inapoiat salutarea Veroniceii.

— Oh, persón'a acésta! Cu putien nainte de a se hotari dómna Porsberg a abzice de tóte cu rogari venea la dens'a. si acuma cand dómna Porsberg umbla pedestru, Veronica asia de superba trece în careta pe langa densa.

Oh! persón'a acésta! suna de nou în internul ei, si nu cu putiena rusine, ca acuma nu va mai umbla în careta, pasí nainte. Ella cu inim'a neliniscita îi urma.

XXVIII. Vagabundul.

Erhardt Porsberg primi cu afabilitate sincera pre amicul seu. Ernest a intrat cu cuvinte de inputare dar cu suris pe buze, si cu agerimea ochilor

cósa, pasiesce înainte conducatorul antilopelor. La fie-care pasiu se asigura, de este totul linistit si tacut. Antilopele sunt destul de viclene pentru a se apropia de isvor în contra vântului, si astfel animalul conducator este adesea insciintiat la timp. El tresare, asculta, privesce, mirósa — inca un moment — de odata se întórece si alér-ga în fuga nebuna. Celelalte îi urméza; departe pasiesc elegantele copite, sus se arunca fug'a inaripata a gratióselor animale. este tufe si iérba sar ele usiurele si scapa. Tot asia se apropie intielépt'a zebra, tot asia girafa: dar, vai de ele, déca nu baga de séma, vai de girafa, déca pasiesce cu ventul catra apa impresurata de tufe; vai de ea déca pentru dorintia de a-si recori gatléul setos, isi uita sigurantia pentru un moment!“

De ordinar un animal atacat de leu cade în primul moment fare a mai fugi cu el. Povar'a leului, care i-a serit în spate, frica cea mare si ranele teribile facute de puternicul rege sunt de ajuns pentru a seversi oper'a de mórté. Déca saritur'a nu-i succede atuni leul nusi urmaresce prad'a, ci se întórece rusinat în ascundietórea sa, pas de pas, ca si când ar voi sa mesóre distanti'a la care i-ar fi reusit saritur'a.

Prad'a ucisa o duce leul la calcusiu, si numai acolo o manânce; aici se vede puterea necredita a acestui animal. Cu tóte acestea el nu e în stare sa tirasca departe o camila séu un bivol mare.

Leul se léga numai de animale mari; dar nu ataca elefantii si rhinocerii. El manânce de obicei animalele pe care le-a ucis singur, cu tóte acestea nu despretiuesce nici mortaciunile cand n'are altceva. În astfel de casuri trebuie sa se grabésca, ca-ci animalele parasite, cum sunt hienele, nu lipsesc nici-odata dela ospetie estine si bune. De multe ori aceste animale

unui medic esamina fati'a baronului, nainte de a incepe acesta a grai.

— Nainte de tóte doresc a me informa despre starea bolnavului meu, care fara adio s'a despartit de mine în Demerara! dise el afabil. Am venit aici, fara a cugeta, ca te voi afla si pe dta, si cer ertare pentru inbuldial'a mea, care dóra 'ti va fi neplacuta!

Porsberg strinse man'a tenerului oficieriu, conducandu 'l spre o canapea.

— Cum vedi, me simtiesc mai bine! respunse Porsberg. Asia se vede, ca si ceriul 'mi trimite balsam vindécatoriu în persón'a fetei mele, care chiar acuma se indeparta.

— Féta dtale? întreba Ernest rosind. Am avut onóre a o vedé odata la sor'a mea.

— Ei îi datoresc si eu bucuri'a mea, de a 'mi fi putut vedea fat'a, care dóra 'mi va inlocui fiul, déca . . .

Porsberg tacu.

— Dar se vorbim despre dta! continua el. Ce te-a adus asia iute napoi în patri'a dtale?

— Servitiul, dle baron, care am se 'l fac aici în decurs de cativa ani. Si pre mine m'a tras ceva catra casa, de si afara de sor'a mea nu am pre nime. Altecum ti-am adus dtale dle baron comisiuni, care mi s'au predat inca nainte de plecarea mea spre Europa.

Ernest scóse din mantaua o legatura de chartii.

— Sunt epistóle si documente diferite, pre care comandantul naei „Frideric William“ le-a predat guvernatorului, deloc dupa plecarea

lasie cutéza a se lupta cu leul pentru o bucatia buna. Se 'ntielege, ca déca se apropia vre una cu nerusinare de puternicul rege, séu chiar céca a-i rapi prad'a, ajunge o lovitura de branca din partea leului, pentru ca hien'a sa dica adio vietiei. Leul ataca ómenii fórté rar; el are respect de statur'a înalta a acestora. Dar, déca gusta vre-odata din intemplare carne de om, atunci devine mancator de ómeni; se ivesce în lagarul ómenilor si iea cu sine pe ori care-l gasesce dormind. Cu tóte acestea leul nu omóra omul îndata. Livingstone istoriscesce ce i s'a intemplat cu ocaziunea unei venatori din satul Mabosta din Africa ostica: „Me aflam langa un invetiator indigen, cu numele Mebalwe, cand în interiorul cercului de venatori, pe care-l formasem, observai un leu zacand pe o stanca. Mebalwe pusca în el si glontul lovi stanca. Leul musca pètr'a aruncata în contra-i. Apoi sari la o parte, sparse cercul si scapa nevetamat. Cand se reformase cercul, veduram alti doi lei în mijlocul lui, si acestia inca-l sparsera. Atunci ne întórseram inderet catra sat. Pe drum observai éra-si un leu pe o stanca, care de asta-data avea o mica tufa inaintea sa. Deóre-ce nu eram departe, tintii bine asupra corpului seu inderetul tufei, si slobodii amendóue tievile. „E nimerit!“ strigara nisc' ómeni si voira se fuga la el. Eu vediu cód'a leului radicat în dosul tufei si strigai catra ómeni: „Asteptati pana voiu incerca din nou!“ Cand virisem glóntiele, audif un strigat si vediu leul gata sa sara asupra mea. El apuca din saritura umerul meu, si cadiuram améndouii la pament. Moraind teribil la urechi'a, mea, el me scutura, precum scutura un cane pe un clotian. Acésta sguduitura produse o ametiela, nu simtiam nici frica nici durere, desi sciam tot ce se intempla. Cercai se me desfac de povara, si observai, ca ochii

dtale. Nu sciu unde, dar cred ca în Venezuela le-au aflat. Dtale trebuia se ti le inmanueze, dar fiind ca dta plecase'si, si cunosceau relatiunile mele catra dta, pre mine mau incredintiat se ti le inmanuez, si astadi am onóre a mi implini acésta misinne. Epistótele sunt sigilate cu sigilul procurorului, si dta vei face bine a 'mi cuita primirea lor, caci cuit'a am se le o trimit lor.

— Ernest îi intinse legatur'a. Porsberg cu mana tremuratóre o primi.

— Dóra sunt epistóle, care despre perirea misteriósa a nefericitului meu fiu . . .

— Cu greu dle baron! Epistótele sunt tórté vechi, si de buna séma sunt a lui Georg Porsberg, care cu multi ani mai nainte se mutase în Demerara. Eu am uitat cele comunicate verbalmente de procurorul, inse déca nu me insial . . . Dar dta vei ceti, si déca voesci 'mi vei spune. Eu nu cred ca voi mai merge candva napoi la statiunea mea parasita.

Erhardt confus asiedia langa sine legatur'a cu epistóle.

— Georg Porsberg! repeta el incet. Aici este dara deslegarea rebusului, cu care m'am framantat mintea atata vreme!

— Apropos! Ernest care plecase se întórse napoi. De mult 'mi zace pe limba, dar nu voeam a te incomoda pana erai bolnav . . . Cand eram în Capland, asemenea m' am intelnit cu un Porsberg. Avut-ai dta vre o rudenia?

Erhardt ocupat cu cele de mai nainte, privi spre Ernest confus.

— Nu 'mi aduc aminte! dise el.

leului erau îndreptati asupra lui Mebalwe, care voia sa puse asupra-i. Amendoué, tievile refusera. Leul me parasi la moment si apuca pe Mebalwe de cóspsa. Un alt om caruia îi scapasem viét'a mai nainte, când fusese înpuns de un bivol, cerca sa nime réscă leul cu lancea, pe când acest'a musca pe Mebalwe. Leul parasi indata pe Mebalwe si apuca pe omul acest'a de umer; dar in acelasi moment cele două glóntie, pe care le primise, isi sférsira efectul, si leul cadu mort la pamént. Tóte s'au petrecut în câte-va minute. Leul muscase osul umerului meu; bratiul meu sângerá din 11 rane, care pareau facute de glóntie de finta. Dupa ce s'a vindecat, bratiul mi-a ramas strimb. Améndoui tovarasii mei de lupta suferira mult in urm'a ranelor lor."

Cum-ca leul fuge de omul indraznetiu se póte vedea din ceea ce spune Sparrmann în caletori'a sa spre sudul Africeii: „Un compatriot cu numele Kock' dede la preumblare peste un leu. Kock puseá asupra-i, dar nu-l nimeri, si leul incepu a-l urmari. Când omul nostru nu mai putu fugi de oboséla, se urcá pe o gramada de petri si radica patul puscii în sus. Leul se culca la două-dieci de pasi; dar dupa o jumetate de óra se scula, apoi se retrase la început pas de pas, ca si când ar voi sa se furisizeze de acolo, si numai cand ajunsese la óre-care distantia incepu sa fuga din respunteri." Astfel de casuri sunt adeverite si de alti caletori. Leul se teme de omul, care sta linistit, si se uita neclintit în ochii lui.

Beti'a.

Istori'a neamului omenesc, precum in timpurile din diu'a de astadi, cand prea bine se scie ascunde reutatea sub acoperisiul

— Mai ca asi puté jura, ca si acesta s'a chieimat Georg Porsberg; sunt dara mai multe familii; multe vorbeau despre densul; avea o particia de pamant din campurile cu diamante, care inse nu i aducea prea mare venit. Vorbeau ca de acolo s'a dus la Port-Natal, si ca mai nainte a fost oficieriu german.

— Cam in ce versta? intreba Erhardt confus.

— Oh! mai tener ca mine! Cu mult mai nainte. Vorbeau despre densul ca a fost un tener resolut, mai ca desperat, care a jucat mare rola...

— Mai scie ceva despre densul?

— Nimic mai mult! Asia se vede ca Ernest cu voea remase datoriu cu respunsul. Se apropia de feréstra

— Ce padure pompósa! dise el. Dta esti posesorul castelului acestuia farmecatoriu?

— L'am capatat dela fratele meu cel mai mare.

— Si vei straforma regiunea incantatóre?

— La aceea eu nu me pricep, dle Grünwald!

Ochii lui Erhardt erau tientiti tot spre legatura cu scrisori

— Ved in gradina, placuta féta a dtale, eu doua dame. Déca ved bine, una dintre dame e sora mea Veronica.

— Am avut fericirea a o salutá in odaca mea.

— Permite mi acuma se me indepartez; vei puté apoi continua cetirea epistólelor, neconturbat.

Ernest s'a indepartat cu o nelinisce vedinta, si s'a grabit in gradina.

fatiarnicieii, asia si'n timpurile cele de de mult ale simplicitatii, adeca dupa vorb'a de comun a prostiei nevinovate, cand tot insul asia graea, asia se areta in lucrurile sale cele din afara precum le simtia din launtrul seu, si precum il povatiuea mintea si intielegerea sa, — dic dara, ca istoria neamului omenesc nu e alta de cat descrierea intemplerilor, descrierea binelui si al reului a popórelor in deprinderile vietiei lor; intru acésta descriere a vietiei popórelor, vedem noi aceea, cumca in fiecare timp si epoca, omul totdeuna au fost numai om; macar ca cu cata istetime si mergere inainte in cultura si educatiune se cualifica omenimea, totusi crimele si vitiurile cele mai stricacióse fericirei popórelor, ca o larfa mascata pe fatia, — in dioa de astadi predominesc omenimea, dintre care cele mai rele mi se par' a fi: beti'a, trufia si concubinatul, care totdeuna au stat si pana in dioa de astadi stau in calea vietiei si fericirei omului, dintre cari apoi cei slabi de fire impedeanduse potignesc si fórté reu se vatama si se strica.

Omul cel dintaiu Adam, carele pre langa darul cel dat lui dela dumnedieu, avea chipul cel mai bun de a se tiené pre sine in statul nevinovatiei, de abia ce porni pe calea vietiei in fericire, impedeanduse in trufia cadu, si fórté cumplit se vatama; dupa el pre toti urmatorii lui asemenea nenorocire îi intimpina, cat ne mai putend dreptatea dumnedieeasca mai departe ai rabda pre densii, prim potop de apa îi stearsa dupa fatia pamantului, din care prapastia numai Noe singur scapá din preuna cu familia sa, ca se póta fi un al doilea tata pre pamantul cel pustiit de locuitori; d'abia ce 'si arata pamantul da-

Ella zapacita inea de intalnirea cu tata s'o. si nemultiamita cu primirea lui, maniósa asculta vorbele paciutóre a le Veroniceii, si deveni confusa de tot cand observa pre Ernest.

— Me indepartez! Mam'a se va mania, caci scie unde sum! siopti ea Veroniceii.

— Te voi insotí! Ernest draga! dise ea catra frate s'o — cum ai aflat pre baronul?

— Si-a esprimat multiamirea si speranti'a ca balsamul pre care tu i lai dus 'l va vindeca de tot! respunse Ernest facand un compliment dsiórei Ella.

— Asia dara tata a fost multiamit cu mine! intreba Ella.

— Cum si poti intreba asia ceva domnióira! A suferit mare perdere; singur am vediut, cum la nimic siguritatea ca nu va mai da de urm'a fiului seu. Si ce recompensare placuta i-a dat dumnedieu, cand...

Veronica facu semn lui Ernest, se lase fét'a in grija ei. Ernest singur observa iritatiunea fetei Acompania damele pana la pórt'a gradinei, apoi se recomanda si pleca cu pasi repedi prin promenada catra casa.

Erhardt Porsberg, singur, nehotarit si cu capul in pumni, statea langa feréstra. Era cu mult mai palid ca de comun. Manile lui tremurau si ochii retaceau confusi prin chilia.

Se asedia apoi pe canapea, langa legatur'a inca tot sigilata a epistólelor primite.

— Georg Porsberg! siopti el. A trait ca o suvenir tristă in memori'a mea! Cand ca baét

rurile sale: éta cuviosul acest barbat, — impedeanduse in betia, cade imbatanduse de vin, si se face pre sine de ris si batjocur'a filor sei intru atata, cat fu silit a blastama pre unul dintru aceia ai sei fi

Intemplarea acésta a lui Noe, ca de invatiatura o aduc inainte, fiind ca din tóte cele ce se scriu despre betia putem vedea, cum de usior se póte smintí si omul cel mai nevinovat, déca traesce cu beuturi inbetatóre in mod necuviincios. Deci intru invatiatur'a acést'a eu voi arata mai intaiu batjocuritórele urmari care se nasc din betia.

Noe imbatenduse de vin, diace despoeat in cas'a sa, dice Cartea facerii; cu adeverat asia de batjocoritóre tuse acésta stare a lui Noe. la care pana era treaz, fara de tóta indoial'a, nici cand nu ar fi venit, sau devenit; inse asia lucréza beutur'a cea betiva, il jefueste aceea pre om, de darul cel mai scump, adeca de minte. Tocmai asia se póte socoti beti'a, ca si nebuni'a. Beti'a îi face pre unii ómeni cei mai cumpliti nebuni de care fiesce cine, éra mai vertos casnicii lor, asia trebuie se se pazasca, ca si de fér'a cea selbatica; unii érasii indeplinesc in betia fapte vrednice de ris si de batjocora; altii fantasésa, vorbind intr'o lature ca cei turburati la minte; altii zac in chipul celor ametiti, fara de nici o simtire; inse lucrarea cea mai de capetenia si mai comuna a betiei e aceea ca'l despóe, il golesce pre om de ce are mai scump si mai pretios adeca de minte si intielegerea s'a.

Precum vestmintele ne acoper trupul de sfiál'a rusinareii; asia mintea si intielep-ciunea ne acoper simtirile cele rele, care intru adever ne stapanesc pre noi, facand

inea me preumblam pe malul marei cu tata si cu frate meu, atunci inea asia mi se pareá, ca chaosul negru al valurilor, care atunci si-au aretat nainte mea puterea lor colosala — mi era cunoscent vechiu; ca asi fi mai audit sgotutul valurilor sierpuitore; ca si cum si eu asi fi fost candva jucari'a acestui element manios! Me simtiam inpretenit cu marea, si nu me temeam de mania ei!

Iubiam valurile si atunci, cand abia sciam simti si engetá. Si acuma mi se pare ca le aud ca si atunci, cand stateam cu fratii moi pe malul marei, si viforul se jaca cu perul nostru; cum striga Georg: „ho! aici sunt rocele negre de mare, cu bordura alba, care ne-au purtat in spate si pre noi candva!... Dar' cand mai terdiu, l'am intrebat si pre el si pre Bertram, nu mi-au sciut spune mai mult, decat ca odata punandune pe nac, valurile marei si viforul ne-au aruncat ca pre o lopta acolo unde eram. Mi aduc si eu aminte cum am intrebat pre tata, ca fost' am si noi vre odata inir'o nae ajunsa in primejdia, ear densul mi a respuns cu o grobianitate; me nunea nebun fantastic, care nu are idei intielepte. Dupa ani, cand mi se agerise mintea, intemplantente mele de peste mare de nou mi-au revocat in memoria, suvenirea acést'a din copilaria... si astadi... dóra astadi se va face lumina in internul meu,

Garbovit, cu pasi lini se apropia de canapea; man'a lui tremuratóre se intinse dupa legatura. Apoi manios esamina sigilul cel mare oficios. Se asedia pe un coltiu de canapea, scósa epistótele pe rand din coverta, si ceta epistóla guvernatorului de la „Brittisch-Guayana."

ca se nu se vaza acele in form'a lor ade-
verata; mintea adeca dupa cum ii se vede
ei a fi mai de lipsa, une ori acopere si
nadusieste patim'a aceea de care suntem ata-
paniti; une ori ne sfatuesce ca asia fel de
patime se nu producem si aretam naintea
societatii, catra care intr' alt mod nu ne
putem lauda.

Cu un cuvent, mintea cu asia fel de
vestminte acopere goliciunea patimilor n6stre,
care i se par ei a fi mai placute; inse mai
pe urma intielepciunea cea adeverata pune
in lucrare imbunatatirea firei n6stre, pa-
timile cele nesilnice infrinandule, si facan-
dune a ne deprinde intru simtirele cele
cuviose; insa inzedar e t6ta silintia cea
folosita de intielepciune spre ascunderea
alabiciunilor n6stre; caci in data ce se
asupreste mintea de beutur'a inbetat6re,
goliciunea patimilor ni se face apriata si
vazuta.

Deci de voesci a cun6sce simtirile 6re
cuiva om, fi cu luare aminte spre acela
atunci, cand e in starea betiei, si indata
ce el va fi perdut mintea si intielepciunea
prin puterea betiei, pe usior vei cun6sce
ce diace 'n tr'ansul.

Prin mijlocirea beuturii de multe ori
vine la aretare, cumca aplecarile firesti
nu sunt asia de rele in unii 6meni, precum
se ved a fi acele in purtarile lor cele din
afara; ci prin ajutorintia intielepciunei fa-
fianice, pr6 bine sciind domni preste sine,
cu de adensul se fac rei; caci razamanduse
pe norocirea cea lumeasca, se nevoesc a
se arata in tot chipul inaintea lumii mai
mult insemnatori, de cat ce intru adever
sunt; pentru aceea beti'a, trufi'a si nedrep-
tatea e drumul vietiei lor in privintia
altora, 6ra dupa ce ii invinge pe unii ca

— Procurorul — statea in epist6la — e in
positiunea, de a preda sciintificului calatoriu ger-
man, care se afla de presente in Demerara, unele
scrisori, care sau lasat intre impregiurari triste la
densul din partea unui colonist cu numele Pors-
berg, mutat de mult la Guayana, si de buna
s6ma o rudenia de a calatoriului.

Porsbergul acela — statea mai departe in
epist6la — cu ani mai nainte sau mutat in In-
dia, unde se ocup6 cu un cutare Gr6nlung,
cu spalarea aurului, dar' in curand a dat de o
nefericire, ai carei amerunte sunt necunoscut.

Dupa raportul 6ficienului, o patroa a aprins
casele, si intru una s'a aflat cadavrul dat in
putredine a numitului Gr6nlung.

Dupa raportul, care se afla la procuratura,
Porsberg a scapat dinpreuna cu cei trei baeti ai
lui, si s'a pus pe o nae care mergea spre San-
Francisco. Inpregiurarea aretata 6ficios, ca se
ocup6 cu vinderea pravului de aur, arunca o lu-
mina ciudata asupra nimicirii coloniei, si asupra
mantuirii lui — Porsberg.

Scrutarile 6fici6se nu ar fi avut rezultat,
pentru ca intre lucratori partea mai mare indieni,
el nu a fost aflat; si fiind ca pentru inceperea
investigatiunii nu sosise ordin, raportul s'a ala-
turat la acte, dinpreuna cu scrisorile uitate de
Porsberg, care dadeau desluciri despre venirea
lui aicea; naintea stepanirei sau vedint inse a fi
fara val6re. Acuma, dupa vreme lunga, hotarira,
se se predec scrisorile t6te acelui Porsberg, care
traesce de presinte asemenea in „Brittisch-
Guayana“ ce s'a si intemplat cu ac6st'a.

acestia beti'a, cu totul se schimba, din tru-
fasi se fac pretenosi; din betivi se fac
blandi, din nedrepti buni si indurati, se
desp6e de adeverat'a lor insusire, care
pana erau densii tr6zi st6 in tr'ansii na-
dusita.

Inse mai cu putere lucr6dia beti'a
intru despoerea rautatilor ascunse; sunt
unii, carii pana sunt in tredia asia 'si sci
intocmi purtarea lor, cat ni se ved a fi
cei mai buni, si mai cucernici; 6ra dupa
ce trage beti'a dupa fati'a lor larv'a, adeca
acoperisiul fatiariei, vine intru aratare t6ta
goliciunea patimilor, care domnesc in
trensii.

Beti'a 'l face pre acela, carele al-
mintrelea se vede a fi iubitoriu de ome-
nime si de viati'a curata, ca dupa ce s'a
inferbintat de beutura, se se slob6da la
vorbe si fapte necurate, caci unde e beti'a,
acolo e si nebuni'a;

beti'a face, ca acela, carele pana e
treaz, pr6 bine 'si scie ascunde patim'a s'a
cea pismatareatia sub fati'a preteniei, im-
batenduse, fara de nici o cauza se'si verse
veninul pismeii sale asupra altor'a;

beti'a face, ca acela ce pana e treaz
t6te secretele f6rte bine le scie tien6 in sine,
prin beutura se descopere si secretele cele
mai mari;

beti'a face, ca acela ce pana e treaz
se vede a fi iubitoriu de omenime si tema-
toriu de dumnedieu fiind cu capul plin,
luminat, se se arate in ce mod calca sub
pici6re tot ce i drept si bun, batjocorind
pre dumnedieu si alte datorintie ce se tien
de serviciul lui.

Se minuneadia insa 'si firea omeneasca
cum indelung rabdatoriu dumnedieu nu se

Erhardt scap6 din mana charti'a. Cu temere
se intinse dupa scrisorile pline de prav si ingal-
benite.

— Constatate 6ficioasa — siopti el — a
acelor audite in Georgetovn! Intarirea celor pre-
simtite, care treceau ca suvenire vechia prin mintea
mea si care me insufletiau cand eram pe malul
marii... acolo!... De malul acela sunt legate
suvenirile mele din teneretia; la malul acela m'a
condus de non s6rtea rea atunci, cand zedarnic
cautam urmele fiului meu!...

— Ciudat! Me tem, ca capritiul sortii m6a
condus in lume, ca se caut urmele tatalui meu
ascunse in grea intunecime. Ca un lantiu se insira
evenimentele cele mai ciudate, unul de altul...
dar voi fi tare...

Nick intra.
— Ertare domnule baron! Omul acela e
aici, pre care eri si alalta eri l'am respins. —
Dice, ca trebuie nesmintit se vorb6sca cu domnul
baron, si ca domnului baron ii va par6 reu, d6ca
nu va vorbi cu el.

Erhardt schimba fetie.
— Cine e omul acela? intreba el, privind
la charti'a pre care Nick o invertea in mana.

— Dice, ca si-a scris numele pe charti'a
ac6sta, de care 'si va mai aduce aminte domnul
baron!

— Ce voesc? ... intreba Erhardt mai de-
parte, primind dela Nick charti'a intinsa.

— De buna s6ma e un cersitoriu! Are o
inbracaminte sdrantiur6sa. E unul din aceia, carii
nu se duc pana nu primesc ceva.

sc6la cu judecat'a, si nu ea aminte ocar'a
sa cea de catra cei betivi si fara de minte.

Lucrarea ac6sta a betiei ar put6 serv
spre invatiatura si acelor'a, carii cu intielep-
ciunea lor, numai intru aceea se nevoesc, ca
in t6te lucrurile lor ajutoranduse prin fatiaria,
se se p6ta face pre sine inaintea lumii pla-
cuti si de odata iubiti; insa cu acuma numai
cu 6meni cu moral si plini de omenia am-
de a vorbi, 6ra nu cu de aceia corupti si
sticati de patim'a betiei, caci dupa cum porcii
tot la pamant cauta cu capul, si nici de cum
nu 'si pot radica capul in sus, asia's si 6menii aceia
betivi, carii se pot asemen6 cu porcii, caci
nici ei nu'si pot radica capul in sus, adeca
mintea ce locuesce in cap intieleg eu; macar
ca capul 'l aradica trufi'a, dara mintea tot la
pamant 'l trage fiind stapanita de betia. Deci
luati aminte, ca de'l veti bate si'l veti goni pre
pastoriul ac6st'a credincios, adeca pre m i n t e
si intielepciune, cu beutur'a cea betiva,
se vor stirni groznicile patime, si din ce mai
adeseori va fi asuprita mintea si intielepciunea
de betia, cu atata mai mare putere capata
stricaciunea capului.

Ac6sta cu atata mai vertos vi se cade a
face, cu cat ne'ncetat cauta spre voi mai multi
ochi, si inca asia fel de ochi, carii, dupa ce
ve desp6e beti'a, ved spureaciunile v6stre, le ved,
si f6rte tare se apara si se padiesc de voi.

Demetriu Barbu,
econom.

Noutati.

Rug'a. Adormirea Preacuratei nasc6toare de
dumnedieu (15/27 August) e serbat6re dupla, in
mai multe comunitati bisericesci de ale n6stre.
Ca in diu'a de chram al bisericeii, in diu'a ac6sta
se serb6za si asia numita rug'a care in Lugosiu
Lipova, Maere, Jadani, Remetea etc.
e de opotriva o adeverata serbat6re poporala:
In anul ac6st'a a fost favorita ac6st'a serbat6re

— Francisc Belter, fiul fostului gu-
vernator Joan Belter! ceti Erhard, apoi puse
man'a pe frunte, dus pe cugete.

— Guvernatorul . . . Joan Belter . . .
repet6 el.

— Belter . . . cu adeverat 'mi aduc aminte
din copilaria . . . lasa 'l se intre . . . ac6st'a me
va distrage!

Nick se indeparta nemultiamit. Baronul re-
pede inpacuet6 scrisorile si le ascunse in sin.

Apoi se scula. Puse manile naintea ochilor
ca se p6ta ved6 mai bine pre nou sositul. Era
un barbat cu umeri lati, cu barba cam alba, cu
fati6 brezd6ta de vifore, si cu perul incaruntit.

Francisc Belter prototipul unui aventurieriu,
cu ochi mari si suri, in baine rumpte, stat6 in
usia esaminand sal'a, pana ce baronul 'l esamin6
pre el.

— Ce doresci? 'l intreba baronul pasind
spre el.

— Pe dumnedieu meu, dle baron nu te-ai
fi recunoscut! respunse Belter. Afara, de cate ori
ne-am fi putut noi inteli. . . Vedi bine, e lunga
vreme de cand nu ne-am vedint. Ti mai aduci
aminte de mine dle baron? Noi eu si fratii dtale
ne jucam mult in Ostroy. Si acuma ved, cum ai
scos dta trei galbeni de sub boltitur'a bisericeii
cand ac6st'a s'a derimat; si noi asia te invidiam,
pentru ca si noi aveam lipsa de bani.

Lui Erhardt nu-i plac6 purtarea amicului
ac6stui6 din teneretia.

— Atunci se intielege, nu aveai positi'a
inalta de astadi, dle baron! continua Belter cu un

romanésca, de un timp frumos, care a atras public numeros si din comunele invecinate. In Maerele Timisioréi este datina vechia ca dupa sever-sirea sfintei mise se se friga un berbec naintea bisericeii, in loc liber si in fatia publicului, care apoi proviedut cu binecuvantarea preotului pontifi-catoriu, se póta din casa in casa pe la credinciosii bisericeii, lasanduse in voe libera fiecaruia, a'si taea cate o bucatia din friptura, pe langa solvirea unei tace neinsemnate, pe sém'a si in favorul bisericeii. Acósta datina vechia s'a tienut si in anul acesta, si berbecule care de sila a trebuit se dica reimas bun vietiei, a fost purtat pe strade cu mare pompa. Se intielege, nu au lipsit nici alte petreceri precum reuniuni de joc in diferitele gradine publice, incopiate cu concerte, cu foc artificios etc. si nu unul va fi fost intre cei iubitori de petrecere, care mane di se va fi vaetat de durere de — cap si stomac! Se le fie inse de bine tuturor petrecerea, chiar si déca a trecut ceva peste otar, caci, ce se faci, ómeni sntem toti, si pacatosi sntem!

D'ale bisericeii. Dilele trecute sau efectuit alegerile pentru congresul serbesc din Carlovietiu, si dupa rapórtete cetite pana acuma, in cele mai multe cercuri de alegere au invins „nationalii, si asia partid'a patriarchului Angyelic, care cum bine se scie, nu este „alesul“ poporului, ci „unsul“ guvernului, care cu fortia si in contra vointiei poporului l'a asediat in scaunul patriarchal, — va consta in congresul serbesc din o minori-tate ridicólá. Sau opinit unii „notabili“ ser-besci de a mantui guvernul si pre Angyelic de rusine, si au candidat in tot cercul cate un om de-ai lor. — dar au patit'o, caci nici propunatorii de candidati, si prin urmare conducatorii noului partid nu au fost alesi ei au cadit cu rusine. proem: dl Stojaeskovics in Timisóra, Baronul Milos Baics in Versietiu s. a. Stand treaba astfel o se cetim la timpul seu lucruri interesante dela congresul serbesc, déca cumva parintiescul guvern, interesat de sórteta adictilor sei, nu va ajut'a lui Angyelic, scotindu'l din nezas prin: amenarea congresului — eara pe timp nedeterminat.

D'ale nóstre, tot bisericesci. Consistoriul mitropolitan al nostru este convocat pe 1 Septembrie a. e. la Sibiu, si se da cu socotéla, ca

suris brutal. Dar asia e, unuia ii succede, altuia nu. Altem dta mult ai calatorit, dupa cum se vorbesce.

Belter 'si suci in mana palari'a.

— Se intielege! dise el, ca prieten din copilaria nu indresneam a te cerceta! Dar se nu credi ca am venit a cersii! Inca nu am ajuns intru atata. Asi puté fi si eu avut, pe jumetate asia de avut ca dta domnule baron — dar nu merita se tacem vorba . . . acést'a si dt'a o vei afla de natural . . . Permis 'mi este se sied? . . . In urmarea calatoriei lungi pe mare, am capatat reuma intr' un picior . . . Mi concedi? . . . E cam lunga istoria care am se ti-o povestese!

Erhart se indigna de purtarea indrasneastia a óspelui seu, care asiedianduse pe un scaun, facu semn lui Erhard se siada si densul. — Acést'a nu 'ti ajuta domnule baron! dise Belter ridiend; ca copii eram prieteni, si si acuma remanem aceea ce am fost; dta vei fi cu totul de opiniunea mea!

Baronul 'si invinse iritatiunea. Incepu ai fi frica de omul acést'a. Confus privea in jur de sine. — Te rog domnule! ascultame, te ascur ca nu 'ti va paré reu.

Erhart se supuse dorintiei acesteia; se a siedia pe un scaun, la o indepartare potrivita.

— In dragul sfrisitului mai grabnic, incep de loc la galbini, caci si asia, acestia sunt mai placuti in lume.

Belter 'si arunca palari'a sub scaun, si inbra-tiesindu 'si genunchii cu amandoua manile incepu a se cugeta cum se incepa! . . . Cu un hohot bru-tal ridicandu si sus capul, incepu a recita epis-tól'a adresata dómnei Porsberg.

agendele principale ale acestei corporatiuni bisericesci vor fi: pregatirea materialului pentru congresul bisericeii gr. ort. romane, care se va convoca, mai terdiu, dar nesmintit in tómn'a anului acestuia, — déca cumva in momentul din urma, nu se va afla eara-si motiv plausibil de — amanare.

Industria nóstra de casa in biserica. Am vediut dilele aceste un patrafir, — propietatea preotului gr. ort. roman din Jadani, dl Ioan Istin, tiesut de manile unei tierance romane din comuna aceea, cu numele Saveta. Danciu, — de o frumsetia si elegantia nespusa. Tot acel dn preot posiede si un ornament complet bisericesc, gatit din panza romanésca, cu cinare, care dinpreuna cu spelele croitorului nu costa mai mult decát 15 fl. pana ce spelele patrafirului amintit se urca cam la 5 fl. Eata dara, puse in pracsá cele dise de noi in numerul 7 al fói acesteia. Acei domni carii au avut fericirea a vedé patrefirul de sub intrebare, vor recunósce cu noi dn preuna, ca ceva mai frumos si mai elegant nu sunt in stare a produce fabricele de stofe pentru ornamente bisericesci; si nu putem din destul roga pre onorati nostri preoti, se urmeze esemplul dat de dl preot Istin, introducand in tóte bisericile nóstre industria de casa poporala. Si deca tot astfel vor face si cealalti fruntasi ai neamului romanesc, acoperindusi podelele salónelor lor cu covóre lucrate de mani romanesci, paturile si mesele cu masae gatite din panza romanésca etc. in scurt timp vom da industriei nóstre poporale de casa, un avent inbucuratori, si mii si mii de guri ne vor binecuvanta pentru inceputul facut. Nainte dara, odata si cu fapt'a, nu tot numai cu — gur'a.

Preturile bucatelor
in Timisora, dupa cate o maja metrica

In 29 August n. 1885

Graul, 73 de chilogr.	— fl. — cr. — fl. — cr.
„ 74 „ „	6 „ 25 „ — 6 „ 35 „
„ 75 „ „	6 „ 40 „ — 7 „ 50 „
„ 76 „ „	6 „ 70 „ — 6 „ 80 „
„ — „ „	— „ — „ — „ — „
Secara	4 „ 50 „ — 4 „ 70 „
Orzul	5 „ 20 „ — 5 „ 70 „
Ovesul	4 „ 80 „ — 5 „ — „
Cucuruzul	4 „ 80 „ — 5 „ — „

Erhart statea ca o statua naintea lui si l'asculta. Man'a pusa pe bratiariul scaunului tremura peptul respira greu, si inim'a lui adese inceta de a bate pe cateva momente.

Avuse lipsa de mare opintire, pentru de a face fatia indiferenta, pana ce aventurierul ridea cu violenta asupra efectului produs de destainuirile sale.

— Vedi domnule baron! unul cat de usior si altul cat de greu se inavatiesce. Nu dic ca omorirea cuiva e lucru usior, dar care o pricepe . . . e lucru de . . . jucaria copilarésca . . .

Privirea lui Erhart acuma se intelni intaia data cu a lui Belter. Tot sangele i se sui in fatia Buzelii tremurau.

Falos se ridica de pe scaun.

— Cine esci nemernicule, care suspitionezi astfel pre tat'a naintea fiului? striga el din tóte puterile. Dar glasul 'l parasi. Tacu; peptul lui respira greu, ear ochii aruncau schintei spre contrariul seu.

— Sum Francisc Belter cum ti-am spus'o! respunse acesta cu linisce, luandu 'si palari'a si privind spre Erhard: Francisc Belter care póte documenta tóte cele povestite, pentru ca Colos Gert traesce inca. Francisc Belter domnule baron, care si-a propus a se face asemenea om avut, pentru ca vedi bine domnule baron, din bani trebuie se se faca parte tuturor. Pentru aceea am venit la dta, se'ti comunic un plan, séu se'ti fac un ofert Voi fi modest. Voesc bani, pentru ca fara bani dle baron, omul e intru adever un vagabund. Dóra si pre mine m' ai tienut de atare cand am intrat dar mi am propus a nu me indeparta de aicea ca atare.

Onorati nostri abonenti, carii au primit si primesc fói'a a conto, sunt rogati a 'si achita cat de curand datorile.

Avem si noi de-obligamente, pre cari numai astfel le putem descarca de pe umeri, déca nu vom fi in-sielati in asteptarile nóstre.

Administratiunea.

Anunciu.

„Timisian'a“, institut de credit si de economii ca societate pe actiuni in Timisior'a acórda imprumute de bani pe cambii si pe hipoteca cu interese moderate Primesce depuneri de bani spre fructificare cu 5 1/2 % interese la an.

Órele oficióse sunt afara de serbatorile romane, in tóta diu'a de la 9—12 óre nainte de médiadi.

Localiatea institului se afla in cetate strad'a „Kinizsi“, cas'a Demko.

Timisóra, in 12 august 1886.

Directiunea

institutului de credit si de economii ca societate pe actiuni „TIMISIAN'A“.

Proprietariu, editor si redactor respondiabil:
Teodor V. Pacatian.

Fatia lui Erhart nu se schimba. Obrasnicia aventurierului 'l facu de nou resolut, la ce alta-data numai mari evenimente 'l inprungeau.

Cu ochi schintetori areta inbulditoriului usia.

Belter rise; acést'a inpregiurare nu 'l conturba.

Am spus'o dle baron, ca mai nainte nu ies de aicea pana ce . . .

Erhardt se apropia de mésa, si facu se sune clopotielul.

Belter si la acést'a rise.

Nick intra.

— Indeparteaza pre nemernicul acést'a, ca se nu 'mi mai pasiésca pragul usiei! striga baronul.

Belter, privind cu dispretiu la Nick. Dar de buna séma se temea ca mai sunt in casa servitori.

— Ah! asia dara a-tfel sta treaba! . . .

bine e dle baron! eu me duc, dar vei mai audi despre mine.

Belter esi, ear baronul ostenit cadit pe un scaun. Nick statea fara graiu langa densul si manios ascultá cum trantesce aventurierul tóte usiele in urm'a sa.

— Laseme singur! dise Erhard tredienduse.

— Trebuea se te cruti domnule baron! si se nu primesci pre vagabundul acést'a. De opt dile sta straja pe langa casa! . . .

— Nick se duse. Vediu ca eu stapanul seu s'a intemplat ceva estraordinariu.

— Dóra nici nu ar fi trebuit se dau intrare domnisiórei! dicea el afara. Bolnavi de morbul dlui baron numai femeile sciu vindeca! Ce se si faca fét'a la muma-sa, care incepe a areta caintia?! . . .

(va urma.)

Catra cetitorii Timisianeii.

Trebuie se 'mi schimb locuinta, prin urmare sum silit mai jos insemnatele albituri (rufe) de calitate cea mai fina, buna si cea mai grea pentru Domni si pentru Dómnne se le vënd sub pretiurile originale ale fabricei aprópe pe de geaba, si spre dovada unei stricte soliditati se primesce inapoi ori ce este neconvenabil, prin urmare ori ce comanda este fara risic.

Camasi pentru dómne din celu mai fin Chifonu englezesc si cu broderia veritabile de Helvetia, o broderie adeverat de arta, bucata fl. 1.50. Tot asemenea din Chifon dela fabrica lui Schroll, lucrate in modul cel mai elegant si cu broderie bogata, bucata cu fl. 1.90, duzina fl. 20.

Corsete de nópte pentru dómne din aceiasi calitate, forte lungi si tóta lungimea cu broderie veritabila de Helvetia, un obiect pompos pentru fiecare dómna, bucata cu fl. 1.50, duzina cu 16.50. Tot acelea din barchet cel mai fin si mai greu, forte lungi, brodate in tóta lungime, bucata cu fl. 1.60, duzina cu fl. 18.

Fuste pentru dómne din postav fin si greu inprejur cu plissé si coltiuri, brodate cu lina buna, bucata fl. 2.80, inpodobite cu catifea si atlas, suprafine bucata fl. 3.80, din parchet vargat inpodobite fin bucata fl. 1.60.

Camasi pentru domni din Chifonu cel mai fin englezesc, cu pept in patru foi, largimea la gat dupa dorintia, bucata fl. 1.50, duz. fl. 16.50. Tot asemenea din Chifon Schroll, cel mai fin lucrate à la France, bucata fl. 1.70, duz. fl. 18.80 si bucata à fl. 2, duz. 22.50.

Cearseafuri din pánza buna ca pielea, fara cusatura, complet, pentru patul cel mai mare, 8/4 latimea, bucata fl. 1.35, duz. fl. 15.

Pánza de casa 30 coti, fabricatul cel mai bun si mai greu pentru trebuintia casei, latimea 5/4 fl. 7.50, 4/4 fl. 5.50 bucata. Pretiurile bambacului se urca repede, peste scurt timp va costa pánza indoit, d'aceea este de recomandat a se grabi tie-care cu cumperarea.

Garnituri pentru mase tiesut cu desemnuri de flori, constând dintr'o mas'a (pánzatura) si 12 servete numai fl. 2.85. Tot asemenea, ncrate in mod frantuzesc, forte fine, cu ciucuri bogatei, pentru 12 persóne, garnitura cu fl. 3.45. Garnituri de masa din damascul cel mai fin, tiesute cu desemnuri de flori, constând dintr'o mas'a mare pentru 12 persóne, si 12 servete m a ri, potrivite acesteia, lucrate suprafinu, garnitura numai cu fl. 5.60.

Prosópe (stergare) fie-care bucata indoita separat cu chenar rosiiu si cu ciucuri lungi, fin pichetate, pompos de frumoase, duz. fl. 3.75.

Basmale de matase din matasa grea de Lyon in tóte fetiele, fie-care bucata altfel colorata, duz. numai fl. 3.50.

Ciorapi de matasa Finish vergati in colorile cele mai pompoze, rosiiu, albastru, violet, rosa cafeniu si chamois, lungi pana peste genunchi, 3 perechi fl. 1.15.

Garnituri de Gobelin constând din 2 invelitori de pat fine si o invelitoare de masa cu ciucure de catifea, lucrate in colori minunate si ceta garnitura, adica tóte trei la olalta numai fl. 7.50.

Plaiduri pentru calatoria mari si gróse, din lana cea mai buna si grea, in mustre elegante engleze, care se pot folosi si ca inbracaminte, sial etc. in urmarea marimei lor colosala. Calitatea prima fl. 5.50, a doua fl. 4 bucata.

Stofe pentru inbracaminte barbatesci pentru ori care seson, din lana de calitate cea mai buna in tóte colorile, pentru un rand complet de haine barbatesci. I-lea calitate fl. 6, a II-a fl. 3.75.

Mai departe tot cumperatoriul care de odata procura marfa de 20 fl. primesce in semn de suvenire un inel frumos de aur cu margele, elegant de tot Comandele sunt a se adresá, trimitiendu-se mai nainte pretiul, séu cu ramburs postal catra :

Waarenhaus

J. M. Habinovicz,

WIEN, III. Hinterzollamtsstrasse Nr. 9.

Am onóre

a aduce la cunoscint'a publicului roman dela tiara, ca mi am arangeat un **deposit de farburi** (colori) de tot soiul, pentru **tort si tieseturi** de tóta form'a si cualitatea

fabricatiunea mea propria.

Cu colorile procurate dela mine, urmand instructiunilor mele, se castiga **jumetate din pretiu** dat **pana acuma** farbarilor, si in timp de **doua óre** póte fie-care femea se'si vapsésca singura panza, tortul lana etc.

Comandele facute séu cu trimiterea banilor séu prin rambursa postala se efectuesc **grabnic** si **conscintios**.

Negutietorilor se da un rabat de 20%.

Cu stima

Micu Lep'a,
Gerliste, p. u. Craslova.

Catra onoratii cetitori.

In urmarea inpregiurarilor, de tot nefavorabile pentru esport in **orient** si in **Rusia**, me ved silit a vinde depositul meu de

pocrovitie pentru cai,

care sunt de 195 cm. de lungi 135 cm. late, gatiite din materia móle si trainica de lana, prin urmare se pot folosi si pentru ómeni, de acoperit, — pe bagatelul de **1 fl. 75 cr. bucata**.

Pocrovitie asia numite

Fiaker-Decken,

galbenie si cu bordura rosia si négra de 180 cm. lungi si 115 cm. late se vind cu **2 fl. 50 cr. bucata**.

Marfa neconveniabila se primesce n apoi. Epistólele se se adreseze la

ORIENT-EXPORT-BUREAU T. 2,
Wien, Favoriten.

